

Nagykároly és Érmellék

A Nagykarolyi Kereskedő társulat hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Nagykároly, Széchenyi-utca 20. szám.
(„Kölcsey-nyomda r.-t.”)
⇒ Hirdetések szintén ott vétetnek fel. ⇒
Nyilvtér sora 50 fillér.

Főszerkesztő: DR. VETZÁK EDE.
Felelős szerkesztő: Főmunkatárs:
SCHUSTERITSCH BÉLA. DR. HEGEDŰS ISTVÁN.
Laptulajdonos: KÖLCSEY-NYOMDA R.-T.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 korona.
Negyed évre . . . . . 2 korona.
Egy szám ára . . . . . 20 fillér.

Nagykároly város Miklóssy püspöknél.

— Lapunk telefon jelentése. —

Nov. 31.

Lapunk zártakor kapjuk a jelentést a debreczeni küldöttség utjának eredményéről. Az idő rövidségére való tekintettel a jövő számunkban hozunk erről érdemleges, kimerítő beszámolót, most csak röviden jelezzük a következőket:

Nagykároly város 65 tagu küldöttsége tisztelgett ma d. e. 11 órakor méltóságos Miklóssy István magyar g. kath. püspöknél. A Püspök a küldöttséget palotája nagytermében fogadta. Debreczeni István polgármester üdvözlő beszédére a Püspök a legmelegebb hangon válaszolt. Nagyon örövend, hogy Nagykaroly város üdvözlését fogadhatja, mert szimpatikus neki Nagykaroly. Mint mondja: ez a város már számos alkalommal adta tanujelét figyelmességének és ragaszkodásának s ezt ő szeretettel viszonozza. Beszéde során kifejtette, hogy általában sokan félre magyarázzák az új püspökség célját. Nem célja semmiféle elnyomás, nem veszi el az oláhajku hívek nyelvét, csak módot akar nyuj-

tani arra, hogy aki magyar akar lenni, az magyar lehessen. A székhely kérdésére vonatkozólag tudomására hozza a küldöttségnek, hogy ő a népe javát tartja csak szem előtt, ezért kérte a kormánytól 3 possibili város kijelölését, hogy ő azok közül híveinek, a papoknak, tanítóknak és egyházközségeknek általános hangulata szerint igazodjék.

A Püspök válasza után beszédet mondott még Márkis Romulusz esperes, azután Mitrovich Elek esperes. A Püspök meleg, közvetlen beszédére minduntalan viharos éljesben tört ki a küldöttség s a lehető leglelkesebb hangulatban lefolyt fogadás után örömmel és boldogan jöttek a kiküldöttek haza.

(A küldöttségre vonatkozólag megjegyezzük, hogyha nem csak a képviselőtestületi tagok közt körözik a jelentkezési ívet, hanem általánosan, 2—300 tagu küldöttség is létrejött volna.)

A döntés

befejező mozzanata alatt áll nagy ügyünk, mikor e sorokat írjuk. Becsületes nagy szempontu mozgalmunk most állja ki a tűzpróbát, hogy elég jogos volt-e, elég jó szövívői voltunk-e? Most látszik meg, hogy vannak-e érdemeink és el tudtuk-e azokat ismertetni a közvéleménnyel? A

harcot megharcoltuk, a versenyt kiállottuk s most az eredmény kihirdetését várjuk.

Városunk küldöttsége az egész lakosság megbizását, kérelmét vitte az első magyar g. k. Püspök színe elé, ki mindnyájunk legbensőbb érdeklődése és várakozása mellett mondja ki a döntő szót. Nagy pillanatoknak idejét éljük; a legutóbbi magyar történelem legfontosabb fejezetét szemléljük most alakulni azzal a döntéssel, mely a székhely kérdését örök időkre megoldja. Elhatározó érvényü ítélet előtt állunk, mikor a székhely kijelölésével az új püspökség sorának eldöntését várjuk.

A székhely-kérdés eldöntése a püspökség jövője feletti döntés is. A jövő munkájának sikere, a nyert erőforrások előnyös felhasználása függ e fontos ítélettől. Ha sokat jelent az eddig sajtó hazájában elnyomott magyar g. k. népnek az új püspökség felállítása, az csak úgy jelent sokat, ha a lehetséges előnyöket egy alkalmos székhely kijelölésével a magyarságnak biztosíthatja is. A mi ennek a lehetőségnek biztosítékot nyujthat, nagyon sokféle tényező. Földrajzi fekvés, megfelelő talaju város, kulturális igények, vallásérkölcsi viszonyok, az ügy lelkes karolása azok a feltételek, melyek egy megfelelő székhely kritériumait megadják.

E feltételek egyike-másika kisebb

Temetőben.

— Irta: Hanák József. —

I.

Hátborzongó szél fuj,
Nyugatra, onnan tul . . .
Kikelnek az árnyak
Horpadt sirhalmokból.

Csend . . . Csak úgy sikongat
Rossz órán az éjjél.
S előttem lebeg, él
Az a sok árny. Mind él.

Elöttem lebeg el . . .
Mind köröttem járnak . . .
Talán engem hívnak,
Talán engem várnak,
Csöndes nyughelyére
Az örök Halálnak?

II.

Megállék egy kopott fejfájú
Behorpadt sirhalom fölött.
Ki nyugszik itt? . . . Ki életében
Mindennel szembe ütközött.

Ki nem nézte: hány lépés a messze?
S miképen móríkaljon ott

Nem hajlongó, vas derekával
Nem nézett árkot, csak futott.

Ha meg-meg állt is egy-egy percre
Törölte izzadt homlokát.
Nem nézett hátra, csak — előre,
S jobban ment, ha volt a gát.

Egyszer, egyszer . . . mondjam, ne mondjam?
Oh be szomorú ez eset!
Szegény ember sokat bandukolt,
Az életben . . . oszt' — elesett.

S letették őt egy sirgödörbe . . .
Nincs se' kő, se' jel se' semmi.
Érdemes mást, mint e világon
Nagyot inni s jókat — enni?!

Sz. N.

A titokzatos házaspár.

Irta: Szini Gyula.

A kis vendéglői sarokasztal fölött Belzebub arcképe uralkodott rejtelmesen. Vajjon mi-csoda baljós kéz vághatta ki valamely régi folyóirat lapjáról ezt a színes fametszetet, amely a kopott aranyozásu keretben elrögiesedett, szinte megszelidült, mintha többé eszeágában sem volna ártani az emberi fennakadásnak.

De olykor-olykor, ha az ártatlan kvaterkázás belevadult az éjszakába és a bor megnyitotta lelkünk rejtett zsilepeit, — ilyenkor elfeledett emlékek és balsejtelmek ömlenek az ember agyába — Belzebub kimutatta foga fehérjét és titokzatos kárörömmel vigyorgott le ránk, fiatalokra és öregekre, akikből napról-napra elsikkadt valami, amivel még ellent lehetett állni az ördögnek. Bárhogy is titkoltuk egymás előtt, mi fiatal és vén hajótöröttek voltunk. Deszkaszálon menekültünk a csinált édenek, a „paradis artificiels“ világába.

— Már még Sinkovics?

— Nem maradhatok tovább, — mentegőzött Sinkovics várnak rám otthon.

— Eredj a pokolba!

Amikor Sinkovics elment, egy fiatal orvosnövendék, aki ujonc volt még kis társaságunkban, hirtelen fölkiáltott:

— Ez az ember tabetikus! Nem vettétek-e észre a járason?

Sinkovics évek hosszú során át bátran ülhetett le asztalunkhoz anélkül, hogy nagyon ügyeltünk volna a járásra. Ha nincs köztünk a kotnyeles kisdoktor, még néhány éven át észrevétlenül hordozhatta volna társaságunkban a sorvadtt háterincét.

fokban található egyes helyeken, hol annak a megállapítása lesz a fontos, hogy melyek épen nélkülözhetlenebb igények az eredményes működés szempontjából. Látszólag nagy hiányok pótolhatók megfelelő intézkedések útján, pláne ha azok anyagi természetűek. A szívek érzelmei, a lelkeség, a jó magyar érzés az ami legkevésbé intézhető el intézményesen. Talán ennek a ténynek figyelembe vétele a leghelyesebb kiindulási alap e kérdés eldöntésénél. Talán így találhatunk legbiztosabb alapot a városok értékeléséhez. Így a legbecsesebb, legőszintébb érdemek után igazodhatunk, a külsőségek kápráztatásától elfordulva. Az új püspökségnek melegségre, őszinte ragaszkodók nagy seregére, lelkesülésére van legelőbb is szüksége, ez majd megteremt minden egyebet is.

Mi többször és több oldalról igyekeztünk rámutatni városunk sokféle és az adott viszonyok között épen a legbecsesebb előnyeire, ragaszkodásunkról, határt nem ismerő lelkesedésünkről többször tettünk tanúságot. Egyéb teendőnk nekünk már nincsen. Előnyeinknek biztos tudatában reménykedünk, az ügy iránti őszinte szeretetünkben és Püspökünkhöz való feltétlen ragaszkodásunkban pedig azt az erőt bírjuk, mely a jövőnek bármilyen alakulása mellett is megnyugtat bennünket.

Föltétlen bizunk Püspökünk abszolút pártatlanságában és bölcsességében, melynek tiszta látásával meg fogja látni az igazi érdemeket.

Éles tekintete látja a fontos jövőnek titkait s amiért szívének érzelmei aggódnak, a püspökség nagy sorsa a legjobb kezekben van, amikor az ő mély belátásától van függővé téve.

Mondani valónk van

még a járásbíróágunk türethetetlen állapotához. Mondani készlet bennünket nemcsak az a tény, hogy az adalékok óriási tömege nem fért bele multkori cikkünkbe, hanem erre készlet bennünket az az elfogulatlan, tiszta érdeklődésünk is, mellyel az annyira fontos igazságszolgáltatásnak szent ügyével szemben viseltetünk. Nem tudunk megnyugodni abban, hogy e szent ügyet az intéző körök legbuzgóbb, legodaadóbb működése mellett is szomorú állapotban, tehetetlenül vergődni lássuk. Törvényszékünk elnökei, — az ezelőtti is, a mostani is, — kiváló adminisztratív és egyéb tehetségekkel megáldott, nagytudású és mély belátású emberek, kik a nagykarolyi járásbíróág nehéz állapotát mindenkor átlátva, a legjobb akaratukkal voltak ennek megváltoztatásán. Ami nem teljesedett be, ami még mindig hiányzik az igazság akadálytalan szolgáltatásához, az csak a Miniszterium mulasztása. Kiváló bírói karunk hiába teljesíti a legtulcsiztetebb munkát, nem képes a lehetetlen elkövetésére. Hiába adja hozzá a legjobb akaratát, legnagyobb munkabírását, a hiányokat ezzel pótolni nem tudja. Itt olyan nagy szükség van erőben, hogy azt már a *munka fokozásával* nem lehet pótolni. Nagyon elcsüggesztő és szomorú lehet arra a bírói személyzetre nézve, mikor látja, hogy a legodaadóbb munkája útján sem tudja hivatását úgy betölteni, ahogy egyszerűsége szerint kíváná.

Hogy is tudna hivatásának tökéletesen megfelelni, mikor olyan óriási a munka a rendelkezésre álló erőkhöz képest, hogy rögtön lehet látnia a kivétel lehetetlenségét. Multkori cikkünkben igen számos és súlyos hiányra mutattunk rá e tekintetben. Azonban a kép még egyáltalában nem teljes. A végtelenségig menő takarékosági elv, amit nyugodtan lehet esztelen fukarságnak is nevezni, a munkaerők megtagadásában a legkülönfélébb adatokat szolgáltatja.

Mult számunkban beszámoltunk a személyzettel és a vele szembe állítandó, elvégeznél lehetetlen munkával. Ha ehhez még van mondani valónk, az az, hogy a telekkönyvi ügyek számát tévesen irtuk annak idején 6000-nek, mert biz' az 8000! Erre van egy ember. Most egy más, szintén igen súlyos természetű hiánnyal fogunk foglalkozni. Nagyon tanulságos lesz ez a munka. Meglátjuk belőle annak a közmondásnak az igazolását: „Rest többet fárad, fősvény többet költ.”

Ezért érthetetlen és félszeg intézkedés a bírói eljárásban az, hogy nem adnak a bíró mellé jegyzőkönyvvezetőt. A bírói tekintélyt kisebbítő, — mondhatni lealacsonyító, — jegyzőkönyvvezetést a bírónak magának kell végeznie. Tehát testtel, lélekkel dolgozik, holott jegyzőkönyvvezető segítségével csaknem még egyszer annyit tudna elvégezni az érdemleges munkából. Igazán a kacagásig nevetséges lesz, ha a behozni tervbe vett bírói talárban az Ófelsége a király nevében igazságot szolgáltató bírói körömszakadtáig fog jegyzőkönyvet körömlöni.

Nem kényelmi, hanem takarékosági szempontból is kívánatos a jegyzőkönyvvezető alkalmazása, — amit esetleg egy díjnak is elvégezhet, — mert *igy nem tart az állam 5—6000 koronás bírói jegyzőkönyvet vezetni, hanem egy 700—800 K fizetéssel ellátott díjnokot*, aki e mellett egyéb leírás teendőket is elvégez. A bíró pedig az írás testi munkájával nem lévén elfoglalva és fárasztva, jobb munkakedvvel fog egyéb érdemleges munkája elvégzéséhez.

Föltétlenül be kell látnunk, hogy ez a fukarság, melyet e kérdésben tanusít az állam, igen megboszulja magát. Nemcsak a munka minőségére nézve, hanem a mennyiségére és a drágaságára nézve is. Míg az a munka, amit az egyszerre tárgyaló, író, rendfenntartó bíró végez nem lehet olyan jó, mint a nyugodt munkája, másrésztől kevesebbet is végezhet s

Halk, kevésszavu ember volt Sinkovics. Nem nagyon hederítettek rá. Szinte magának való, szemlélődő életet élt köztünk és ez volt az első eset, hogy a közfigyelem reá terelődött.

— Mindig láttam rajta, hogy valami baja van, — szólt valaki.

— Nincs neki semmi baja, — tiltakozott egy ifju filológus, — kevés olyan elméjű ember él a világon, mint ő.

— Miből él? — kérdezte egy kíváncsi.

— Abból él, amiből egy sztoikus bölcs élhet, a lemondásból, — felelte a filológus. — Ennek az embernek csak szellemi táplálék kell.

— Meg is látszik rajta, — gonyolódott valaki.

— A tudomány remetéje, — védte a filológus, — és minden falatot, amit megvon a szájától, a kutatásnak szenteli. Csak halála után fogják megtudni, hogy milyen nagy ember volt.

— Mi a tudománya? — hallatszott a kérdés.

— Azt még nekem sem árulta el egészen, — felelte a filológus. — Mindig titokzatos csomag van nála, amelyben apró papírszeletek vannak. Jobban vigyáz rájuk, mint a szemfényére. Vélük hál, lélegzik. Még soha senkinek a kezébe nem adta őket. Egyszer elkallódtak és Sinkovics félőrülten kereste papírosait, míg a véletlen újra a kezébe nem játszotta őket. Kinn a szeméttelen találta meg iratait csodával határos szerencsével. Hajszálon mult, hogy életének ezt a titokzatos művét el nem nyelte az örök semmi.

— Miféle rejtelmes írások ezek? — kérdezte valaki. És a filológus magyarázni kezdte.

— Ahogy én sejtem, — szólt — Sinko-

vics egy óriási szótáron dolgozik, amely a világnak csaknem valamennyi nyelvét föl fogja ölelni.

Nem is hinné el az ember, hogy ez a kevésszavu Sinkovics, akiből egy évben legföljebb három hangos szó telik ki, mennyire ismeri az emberek legcsodásabb hangszerét, a nyelvet.

Emlékező-tehetségének káptalanjába játszva iktatja be a legexotikusabb nyelveket is. Az olasz Mezzonfanti és Trombetti meg a magyar Elefánthy rengeteg nyelvtudása nem épp megmagyarázhatatlan csoda.

Nyelv és nyelv között legföljebb olyan különbségek vannak, mint fa és fa között. Aki ismeri egy fának szervezetét, tudja a többiét is. Aki egész életét és éles emlékező-tehetségét az összehasonlító nyelvtudománynak szenteli, oly módon gyűjti nyelvkinését, mint a zsugori a szinte maguktól szaporodó tallérait. Sinkovics nyelvkinése ma a kamatok kamatával nagyobb lehet, mint a híres Trombettié.

— Miért nem váltja föl aprópénzre? — kérdezte egy hang gonyosan.

— Épp ez az, ami csodálatos, egyenesen megrendítő Sinkovicsban, — felelte az ifju, lelkes filológus. — Talán azért beszél olyan keveset, hogy meg ne rabolhassák. Ha megszólalna, talán meg sem értenék nyelvének gazdagságát. Aki annyira belelátott az emberi nyelv lelkébe, mint Sinkovics, annak minden fogalomra a lehető legszabatosabb kifejezése van. Viszont minket, akik csak pongyolásokat beszélünk, elkápráztatna rejtelmes szanszkrít-kincsével úgy, hogy meg sem értenők. Ezért nem is beszél semmit. Csak egyetlen egyszer merte előttem fejtetgetni, hogy minden emberi

nyelvnek közös forrása van és hogy ő megtalálta ennek az eredetnek apját és anyját. De többet nem árult el.

— Van-e családja? — kérdezte valaki.

— Tudtommal nincs, felelte a filológus, — de van két rokona, akikről mindig szívesen beszél, de akik, úgy látszik, mégis nagyon megkeresitik az életét. Ugy látszik, nála laknak, de még nem láttam őket soha. Az igaz, hogy Sinkovics nem is bocsát más élő lelket a szobájába. Az a fiatal házaspár van csak elszállásolva nála, akivel rokonságban van. A férj maga a jóság, az odaadás, a szerelem. A felesége ellenben megférhetetlen természetű és minden háboruságnak, gyásznak okozója. Legelőbb Sinkovics így festette le őket előttem. Sinkovics azt állítja, hogy egymásnak közeli rokona mind a kettő. Most is talán azért sietett haza, hogy a megingott hazai békét helyreállítsa köztük. A szótárján kívül, azt hiszem, ennek a két embernek áldozza föl minden percét.

Ettől a naptól fogva Sinkovicsra kíváncsi tisztelettel néztünk. Nem háborgattuk többé csöndes nézelődését. Mindnyájan halgatagon szerettük.

Lenn az utcán vártunk Sinkovicsra. Az ifju filológus és én.

A szótár csináló öt percenként megjelent lakása ablakán. Néma arcával lemosolygott ránk és intett, hogy legyünk türelmemel.

— Nagy munkám volt, — szólt, — ki kellett őket békítenem. Tegnap még azt hittem, hogy száz esztendőre lecsilapítottam őket, de ma reggel megint vitába fogtak és nem hagyták abba a civódást egészen mostanig. Végre sikerült őket megnyugtatnom.

a teendő, amit a jegyzőkönyv vezetésével teljesít, egy tetemesen olcsóbb munkaerővel is elvégezhető.

Eme sajnálatos valóságot, a köréje csoportosított indokokkal együtt a legjobb akaratú elbírálás és helyesnek találás esetén sürgős intézkedés céljából ajánljuk az illetékes Minisztérium nagybecsű figyelmébe.

A nők gazdasági kiképzése.

A nőknek az utóbbi két évtizedben nagy szerep jutott az érvényesülésre. Az összes pályákon — még a jogi pályát is beleértve — látunk nőket, akik a tehetségüket érvényre juttatják. Különösen az északi országokban fejlődött ki a nők versenygése a férfiakkal, ahol nemcsak a közigazgatásban juttatnak szerepet neki, hanem már az ügyvédi talárt is felveheti és a jogvédelemben is versenyre kelhet férfi pályatársával. Orvosok már nálunk is vannak a női nemből, mindannyian derekasan megállják a helyüket, akár a kórházi szolgálatban, akár a magán praxisban. A kereskedelmi pálya zsufo-lásig tele van női alkalmazottakkal.

A nők számára való pályanyitás a liberálizmus egyik folyománya volt, amely azonban csak ott tudott igazán érvényre jutni, ahol az igazi liberalizmus szelleme vezeti az intéző köröket, mert azokban az államokban, ahol egy ál-liberalizmus vezette a kormányt akkor, amidőn a nőknek minden pályán való térfoglalását megengedte, ott már most jelentkeznek a „szabadelvűség” kinövéséi.

Legfeltűnőbb, hogy a munkás-osztály, amelynek nem kellett sokáig várnia az ilyen-fajta felszabadításért, hogy ez az osztály már most követeli, hogy a női munkások munkaidéjét törvényileg szabályozzák. Követelik, hogy az éjjeli munkát töröljék el és hogy leány vagy asszony még ha kedve volna is, ne dolgozhas-sék éjjel és bizonyos időn tul.

Ezekből világos, hogy a nők számára adott munkakedvezmények nem mindenütt voltak áldásosak. És megfeledeztek arról, hogy hiszen a nő az otthonában is betölt egy bizonyos munkakört. E munkakör a házkörüli teendőkön kívül a nőre rója a kertben és a gazdaságban való gondoskodást. A kormány elhatározta, hogy a nőképzésnek ezt az ágazatát fejleszteni fogja és a fejlesztést azzal indította meg, hogy a jövő évben, amennyiben azt az idetartozó minisztérium költségvetése megengedi, több női gazdasági iskolát fog megnyitni az országban. Hogy ezek az iskolák lendülni fognak, arra garancia a magyar nők a gazdaság iránt való ősi praxisa. Akármilyen furcsának tetszik is, de ezzel éppen úgy vagyunk mint bizonyos iparágakkal, amelyeknek a tökéletese-dése művelőinek ivadékról-ivadékra való képesség átszarmazásától függ. A mozaikot azért tudták Velencében és csak Velencében ilyen nagyra fejleszteni, mert ennek sehol egyebütt nem voltak olyan munkásai, akiknek már a dédapjuk is, sőt az úkapjuk is mozaikmunkával foglalkozott volna. A malomipar nem nőtt volna nálunk oly nagygyá, ha itt ebben az országban már századok óta — különösen a gépipar lendü-lése előtt — nem foglalkoztak volna generációk a molnár iparral.

Ugyanígy vagyunk a női gazdasági tevékenységgel is. Ősök följegyzései és az utódoknak a tevékenysége bizonyítják, hogy asszonyaink mindig kiváló gazdasszonyok voltak és bizony bűn volna, ha ezt a speciálisan magyar ügyességet nem hasznosítanánk és nem kötnénk össze a modern eszközök igénybe vételével.

A gazdasági iskolákat mindenképpen üdvözölnünk kell és kívánatos, hogy minél előbb nyitnassanak meg. Reméljük, hogy ezek az iskolák mintái lesznek a külföldön megszervezendő hasonló iskoláknak. Mert a külföldnek is vannak gazdasszonyai, tapasztalatra és jó tanácsra

azok is rászorulnak némelykor és annak csak örülhetnénk, ha azok oktatását tőlünk, tapasztaltaktól vennék.

Azt hisszük, hogy ez a befektetés meghozza a maga gyümölcsseit és reméljük, hogy a kormány nem fog késni sokáig, hogy ezeket az iskolákat amelyek mintegy levezető csatornái lesznek annak a szomorú jelenségnek, hogy itt minálunk az összes pályákat annyira ellepik a nők, hogy már komolyan kell gondoskodni olyan pályáról, amely legjobban felel meg az egyéniségüknek és leginkább van hivatva megőrizni nőiességüket.

Az iskola mindig nagy és magasztos dolog marad még akkor is, ha maga a tanterv és annak kivitele nem is felelnek meg a várakozásoknak. De maga a tény, hogy mi itten tanulunk, agyvelőnk és akaratunkat fegyelmezzük, már az maga elég biztosíték arra nézve, hogy nem egészen hiábavaló munkát végeztünk.

Bizzunk a kormányban, amely megtervezte azt az elhanyagolt oktatási ágazatot és bizzunk abban a tanári testületben, amelynek feladata lesz az új iskolák irányítása és fejlesztése.

Husárleszállítás — polgármesteri beavatkozásra.

Örömmel értesültünk, hogy városunk polgármestere, megsokalva a mézárosok rideg magatartását, magához hívatta őket s a tartott értekezleten áraiik mérséklésére bírta őket. A dolog csak úgy sikerült, hogy polgármester a hatósági mézárászék felállítását is kilátásba hozta arra az esetre, ha nem engednének. Az árleszállítás épen nem mondható „tetemesnek”, de ez is valami és a város közönsége a leg-öszintébb köszönettel veszi a polgármester urnak eme intézkedését, melyet az egész lakosság könnyebb megélhetésének érdekében, a kizsákmányolás megakadályozására hozott. A leszállított árak kilogrammonként: A marha eleje:

— Ha annyi bajok van egymással, miért nem válnak el? — kérdezte a filológus.

— Mert nem tudnak ellenni egymás nélkül, — felelte Sinkovics, — mint ahogy fény és árnyék nem válhatnak el egymástól.

— De hogy ön nem fogy ki türelméből velük szemben! — szoltam.

— Tanulmányozom őket, — mondta Sinkovics, — és nagy gyönyörűségem telik bennök, mert ők jelentik számomra a világ ősi szimbolumát, azt a csodálatos ellentétet, amely férfi és nő, „igen” és „nem”, fehér és fekete közt van.

Ezt az „ellentétet”, gyarló nyelvünk nevezi így. Voltaképp kozmikus rokonság van köztünk. Ha nem volnának homogének, nem származnák tőlük valaki, aki magában hordja.

Végre lejtött hozzánk. Verejtékes homlokát törülte: a további „ellentét”, vagyis helyesebben a kozmikus rokonság csiráit.

Egyáltalában az a megrendíthetetlen nézetem, hogy az, amit gyarló, földi szerveink mint ellentétet érzékelnek, voltaképp kozmikus, együttműködő rokonságban van és azért ingadozik nyelvünk, hogy hol ellentétetnek, hol rokonságnak tartja azt, ami voltaképp ugyanaz, mint például a fény és árnyék.

Igy szolt Sinkovics. A filológus és én makacsul hallgattunk. Sejtettük, hogy Sinkovics még nem mondott el mindent.

Beszélgés közben észre sem vettük, hogy a Városliget elhagyott tájékára jutottunk, ahol virágzó gesztenyefák hullatták szirmaiket magányos padokra.

Sinkovics levette kalapját, leült egy padra.

Egy rózsaszínű virág épp kopasz fejére ült le, mint valami pillangó.

És Sinkovics elmerengve és rejtelmesen folytatta:

— Két szó van csak a világon, helyesebben csak egyetlen szó. A többi mind tőle származik.

Ma már tudjuk, hogy nincsenek színek. Csak fehér szín van, amely magában foglalja mind azt, amit színnek nevezünk. A fekete pedig a fehérnek ellentéte a földi nyelven. De már tudjuk, hogy a fekete nem szín, mint a hogy az árnyék nem különbözik a fénytől. Nem lehet őket egymás nélkül elgondolni, mert együvé tartoznak, kiegészítik egymást. Tehát nem ellentétek, hanem rokonok — sőt ugyanaz mind a kettő. Csak egyetlen szín van a világon és ez a fehér, valamennyinek foglalatja:

Csak egyetlen szó van a világon és az emberi nyelv még ezt sem tudja egyenesen, közvetlenül kifejezni, hanem kerülő uton jut hozzá. Hátulról kerül meg, mint a hogy a fényt jobban lehet látni, ha árnyékból nézzük.

Csak két szó van a világon és az egyiket ezek közül úgy hívják magyarul, hogy „mord”. Latin nyelveken „mort”. Ez a fekete szín, a halálé. A világ összes nyelveiben megvan. A fekete ember magyarul is „mór”. A gonosz ember és a veszett kutya magyarul is „mar”. És latinul „mordet”. A halálosztó katona magyarul is „marcona”. Latin nyelveken Mars, Mors, Marte, Morte. A háboru és a halál, valamint az álom istene: Morpheus . . . és így tovább. Ez a szó voltaképp csak két hangból áll, „m” és „r”, az ősi morgás, a „mrr”, amelyben a halál vicssorítja a fogát.

De hol a másik? Hol a másik? . . .

Miért van az, hogy a másik fogalomra nincs közvetlen szavunk, csak fosztó képzőnk, az „a”. Ez pedig nem más, mint a tiltakozó „ah!”, a védekező „áh!”, a tagadó „áh!” És a másik szó, amelyen az egész világ és minden élet alapszik, amely maga a fény, a fehér szín, az élet színe, a lényeg, mégis csak alá van rendelve a halál szavának ilyenformán: „Amor”.

Igen, igen, a szerelem! A világon minden dolognak a „szer“-e és „elem“-e. Nincs szavunk rá csak tagadásunk, tiltakozásunk. Nem tudjuk a lényegét a nevéen nevezni, mert az emberi nyelv gyarló, halandó és csak egyet tud, egytől fél, egyben olvad föl és szünik meg egész lénye, „Mrr“-ban a halálban . . .

Csak egyetlen fogalom van a világon és erre nincs szavunk. Pedig a többi mind tőle származik, benne foglaltatik . . .

A virág pillangó, amely addig mozdulatlanul ült Sinkovics koponyáján, hirtelen leesett. A szótárcsináló utána hajolt, fölvetette és szolt.

— Hazaviszem . . . nekik.

Amikor Sinkovics már messzi járt, a filológus és én összenéztünk.

— Kik lehetnek azok a titokzatos rokonai, akiknek hazavitte a virágot? Micsoda házaspár lehet az, amely nála él és örökös civódás van köztük?

— Azt sejttem, — mondta az ifju filológus, — hogy ez a házaspár csak papiroson él, azokon a titokzatos papirosszeleteken, amiket Sinkovics mindig magánál hord. Hogy is hívják őket? „Mrr” és „Amrr”. Kár, hogy meg nem kérdeztük tőle magától.

1:20 K, hátulja 1:36 K, a disznóhus 1:52 K. Egyben polgármester szóba hozta, hogy az árakat még lejjebb szállítsák a mészárosaink, ha azt a viszonyok megengednék. Az lett a megállapodás, hogy minden hó 1-én és 15-én lesz árszabás, illetve árleengedés, ha a marha ára esik. Kisebbségi időközökben nem akarják az árakat változtatni a mészárosok a könyvre vásároló vevőkre való tekintettel. T. i. azt hiszik, hogy a sok változtatással zavaros lesz a könyvvezetés. Pedig dehogyan. A vevő szívesen venné, ha 5 naponként is csökkenne az ár. Ő bizonyára nem kíván egy félhónapig magasabb árt fizetni, ha már a marha ára esett is. No de a jég megtört. A hatóságnak még többször kell majd szabályozóan közre működnie az árak emberséges szabályozására. És ha az engedékenység még ennyi se lenne a mészárosok részéről, úgy eljön a hatósági husárulás.

Szintársulatunk

viszonyai méltán érdeklik a közönséget. Nem közönyös dolog, hogy az egész éven át egyetlen színi szezon alatt milyen társulat fogja nekünk a legmagasabb szórakozást nyújtani. A nagyon előnyösen ismert Neményi Lipót művészi izlése és áldozatkészsége biztosíték arra nézve, hogy az egészen újjászervezett társulat minden igényt ki fog elégíteni.

Mert a társulat, mely jelenleg Désen játszik, teljesen új. A „Dési Hírlap” megfelelő számaiból vesszük át azt a kritikát, melynek alapján állítjuk fel előzetes vélekedéseinket és hangoljuk reményeinket mi is.

A Neményi buzgalmára méltán alapíthatuk abbeli reményiségünket, hogy az új társulat még jobb, mint a régi, mert a Dési Hírlap szerint „annyi bizonyos, hogy a jóval drágább társulat előnyösen változott meg. A kedves, fiatal Tombor Olga, a széphangu Bródy Irén, Hegyesi Ilona, Váradi Izsó, a kitűnő táncos komikus, továbbá Marossy Géza, R. Tóth József mind igen jó erők...”

Olvasó közönségünk legjobban meg fogja ismerni az egyes szereplőket, ha azokat a régiékkal hasonlítjuk össze; legjobban tisztába jön azzal, hogy ki milyenféle színész, ha pontosan megmondjuk, hogy milyen szerepet ad a már ismert darabokban.

A társulat az Évával kezdte meg dési szereplését, mely a Dési Hírlap szerint a tavalyinál jobb is volt. „A Csáky helyét teljesen pótolta Marossy Géza, azzal a különbséggel, hogy a hangja sokkal kellemesebb és szebb.”

„Tombor Olga (primadonna) pedig Pipszi szerepében mutatkozott be, fiatalsága varázsával, bájos természetességével, diszkrétebb játékkal, fényes kosztümjeivel és rutinos táncával már első este meghódította a közönséget.”

„Bródy Irén (Füzess Lenke helyett) Éva szerepében lépett fel s tiszta, csengő hangja sok őszinte tapsot hozott.”

„És utoljára említjük meg Várady Izsót, ki nagy nyeresége a társulatnak, mint táncos komikus. Igazi színpadra való alak, természetes humorral, gyakorlott játékkal s fővárosi színpadokra illő, kiváló táncképességgel.” — Ugy látszik, hogy Kun Dezsőnél többet jelent az új komikus, kiről különben a Dési Hírlap minden számában igen elismerően ír.

R. Tóth József, ki a Farkasban a férjet játsza, igen tetszik Désen. Szép beszédét, elegáns megjelenését és alakító képességét dicsérik. „Bent az erdőn” c. itt is adott nagyhatásu

drámában, melyben most Neményiné játsza nagy hatással az oláhasszony szerepét, Tóth játsza Taricsot. E szerepében a Farkasban elért sikerénél is többet aratott. — Az igen sokoldalú Marossyt a Faun előadásában méltatják még igen szépen. Az egész országban alig tudják e rendkívüli ügyességet igényelő szerepet jól előadni s Marossynak ez fényesen sikerül. Egy rendkívül intelligens, gondolkodó színész-ember, ki mesés alakításával elragadta a közönséget.

A nálunk is előnyösen ismert Horváth József tovább is a társulatnál maradt s őszinte, becsületes és tehetséggel kidolgozott szerepei mindig tetszenek. Sálgó Ilona a szubrett szerepeket játsza szépen és kellemesen. Tovább aratja örök sikereit az öreg Gáspár is, ki szintén a társulatnál van. A drámai szende szerepét Hegyesi Ilonka tölti be. Különösen dicsérik a Farkasban, hol az ügyvédnét játszotta épen olyan heves sikerrel, mint annak idején Füzess Anna.

Amint látjuk, Neményi megtette a kötelességét. Ismét egy derék, tehetséges, sok tekintetben a tavalyinál is jobb társulatot hozott össze. A többi, — a pártolás, — a közönség dolga. Ezek után ennek nem is lehet elmaradnia. Mint a Dési Hírlapból olvassuk is, folyton telt ház mellett játszik. A darabjai is a legjobb, legújabb művekből vannak válogatva. Egészen újdonságokat, mint pl. az Aranyos, Cigányprimás, Faun, Villámhárító, Sztrájkol a golya stb. színműveket és a legszebb tavalyi darabokat hozza.

E kedvező jelekből bizvást jósolhatjuk, hogy a szezon alatt Nagykárolyban is szép sikerei lesznek a Neményi társulatának s a színház méltán a keresett, nemes szórakozó hely lesz a félen. (Ss)

Halottak napja.

Van-e valami, ami jobban simulna a természet nagy vonalaihoz, mint a sejtelmes, az érző emberi lélek? Tavasszal, mikor a természet nyílása zengő életörömeiket támaszt a szívéinkben, ünneppé szenteljük a diadalmas május első napját. Ősszel, mikor mindenütt az elmúlás sötét ténye mered felénk, hódoló ünneppé szentelünk a halálnak. Ez a halottak napja.

A természet most haldoklik. A bércék orma, mint a felülni akaró beteg arca, pirosonni kezd, majd — az erőködéstől — biborvörösre válik. És egy reggel, mikor nyirkos köd lepi meg a tájat, a hegyi tó, mint a haldokló szeme opálosra válik s mikor tovaszáll a köd, a tó, mint a kihült szem, hidegen, sötétben néz ránk s a füzeket ott csillog az első dér.

Ettől kezdve rohamos a hanyatlás. A még zöld levelek is reggelre terítve állanak a fák alatt s mint temetetlen csontokat zörgeti őket a szél. A völgyek aljáról nyirkos sóhajok ködlenek fel, a föld lucskos és hideg.

A nyárnak zamatos illatai hiányoznak a légből, csak a nyers föld szaga érzik, mintha mindenütt nagy, friss sirok volnának ásva. A természet temetkezik. A levegőben mintha a halál járna. Szinte érezzük hátborzongató simogatását, érezzük, amint töprengő fejünkre ránehezíti nedves agyag kezét. Térdünk összeremeg s dideregve gondolunk mindnyájunk közös sorsára, az elodázhatatlan halálra.

Ebből az őszi, remegő magunkbaszállásból a legőszintébb és a legszomorubb emberi ünnep lesz, az elmúlás sötét ünnepe, halottak

napja. A nagy emberi momentum, a meghalás, mindnyájunk testvéreivé tesz bennünket. Együtt remegünk, együtt sirunk és emlékezünk. Felkeressük halottainkat s a sötét sirhantjuk felett meggyújtjuk az örökéletet, a feltámadást jelképező világosságot.

Mikor az örök sötétség közepette erőtlén világot gyújtunk, ezzel is egy örök emberi vonásunknak emelünk oltárt, a reménykedésnek. Ez a reménység, mely a hívő lélekből dereng e mai sötét ünnepre, eltompítja a halottak napjának szomorúságát s egy jobb és szebb jövő reménységével biztat bennünket. S—s

Tüzek.

Ismét fel kell tennünk a régi címet: Tüzek. A kis ideig pihenő gonoszság — úgy látszik, — ismét munkába fogott. Mert a gyakori tüzek nem a véletlenség dolgai. Egészen különálló épületek, kazlak gyúlnak ki, ami eléggé mutatja, hogy bűnös kéz van a dologban.

Október hó 27-én éjjel az Agoston-utcában volt tűz. A Pósz János udvarán levő 5 székér szalmából rakott kazal gyuladt ki. A tűzoltóság főleg arra szorított, hogy a szomszédos épületeket megmentse, ami szép munkával sikerült is. Itt jó lesz a hatóság figyelmébe ajánlani, hogy megelőzőleg járjon el abban, hogy a törvényes távollásukat a tulajdonosok betartsák és épületekhez közel boglyát ne rakjanak. A cirkáló rendőrnek észre kell vennie az efféle szabálytalanságot és nyomban fellépnie.

A második tűz 27-én reggel volt Ignác Jenőné kereskedő udvarán. Itt a szemétdomb gyuladt ki, való zínüleg az odahordott parázstól. A kis tüzet hamar eloltották.

A harmadik és legerősebb tűz 28-án este 1/2 10 óra tájban tört ki. Betartotta a rendes időpontot, mely az újabb károlyi tüzekre jellemző. Özv. Pucser Józsefné Kaszinó-utcai csütrét hamvasztotta el a tűz. A hatalmas alkotmány óriási tüzzel égett. A vele szemben álló Balabán-féle ház fala a forróságtól annyira hevült, hogy egy ember megégette a kezét amint a falhoz tenyerelt. Az ablak üvegei a hőségtől elpattogzottak és az ablakfa megszenesedett. A leeresztett roletta az üvegen át is tüstölőgni kezdett, mikor aztán letépték. A szélcsendes időnek köszönhető, hogy legelőbb is ez a ház, azután a többiek is le nem hamvadtak. A tüzet különben elég későn vették észre és a tűzoltóság is kissé késve érkezett. Csak akkor kezdtek az emberek segítségül menni, mikor a református toronyban félreverték a harangokat. A róm. kath. toronyban a tűzoltóság nem adott jelt. Mint mondják, a hidegebb idő beálltával a tűzoltóság beszünteti a tűzjelzést. Elég helytelenül, mert már az önkéntesekre való tekintettel is szükség van egy összehívó jelre. Akármilyen hideg van is, míg valaki felmegy a toronyba, addig nem fogy meg. Amíg a város csak 8—10 hivatásos tűzoltóval dolgozhat, nagy szükség van az önkéntesekre sőt még a lelkebb közönségre is. Ezekre való tekintettel pedig szükséges a jelzés is. Különben a kivonult tűzoltóság igen szépen dolgozott. A csővezető zuhogó szikraesőben állva, a lehető legközelebről támadta a lángtengert. Közben magát is végig-végig fecskendezte, hogy a ruhája tüzet ne fogjon és jobban bírja a hőséget. A környéket nagy tömeg állta körül, nagyban akadályozva az arra hivatottak munkáját. Az odasiető diákok most is becses szolgálatokat

: Modern ruhafestés: Hájtajer Pál Legszebb ruhatisztítás bármily divatszinre. Vegyileg száraz uton!

Nagykároly, Széchenyi-utca 34. sz., a róm. kath. elemi fiúiskola mellett.

tettek a tűzoltóságnak. Ahol lehetett segítettek, szivattyuztak. Megjelent az alispán is, ki hiába bátorított egy néhány állongó ficsurt; piskos mesterségnek találták az oltást. Azonban az alispán és a főispán fiuk keményen szivattyuztak a többi diákkal. Nem is kellene az utcába sem beengedni a báméskodókat más esetben. Az utca torkolatát kötéllel kellene elfogni a rendőrségnek és csak férfiakat engedni be az utcába, akik vállalkoznak is a segítségre.

Mint utóbb értesülünk, a vészjel megadása iránt már intézkedés történt. Ugyanis a hideg idő beálltával lejött tűzör helyett a plébániai harangozó kötelessége a harangok félreverése. Minthogy azonban ez a templomtól távol lakik, a főparancsnok úgy intézkedett, hogy tűz esetén az őrtanyáról fusson el egy tűzoltó, megadni a vészjelt.

HIREK.

Versek.

Irtá: Fehér Ákos.

Csak ezt a hervadt arcu . . .

I.

Csak ezt a hervadt arcu, szomorú embert ismerem.
A másik elment fiatalon, rózsás orcákkal tova,
Azóta nem láttam, hirt sem hallottam róla még
[soha,
Én csak ezt a hervadt arcu, szomorú embert
[ismerem.

A másik, aki régen elmémet messze tőlem,
Aki elvitte magával az arcóm rózsás hamvát,
Aki ellopott tőlem hitet, álmod, csodát:
Azt az embert én már rég' nem ismerem.

Próbálok visszaidézni a hangját, az arcát
Olyan idegen már mindkettő énnekem,
Én már csak a véget várom s a csendet szeretem,
S az élettől nem várok sem álmod, sem csodát.

Az az álmodozó, rózsás arcza ifjú ember,
Mit szólna, ha látná halvány, szenvedő orcámat?
Nem értené . . . talán kinevetne . . . talán mo-
[solyogná fájdalmamat!
Azt a bohó ifjút már nem hívhatom soha sem
[vissza.

Csak ezt a hervadt arcu, szomorú embert ismerem.

II.

Nappal, — míg hajt a durva Élet, míg leköt a
[nehéz robot,
S látom a kenyérfaragót és a létért való örökös
[tusát:
Tagadom, hogy nekem két énem volna: egy erős,
[egy gyáva,
Hogy lelkemben rejtett álom van, mely éjjel tá-
[pot ad.

Tagadom, hogy az a gyöngye, álmodó ifjú ember,
Aki eljár hozzám mindég, amikor beáll az este,
Kifáradtan, összetörve, meggyötört lélekkel:
Nekem ismerősöm, jó pajtásom, lelkem fele lenne.

De amikor leszáll a sejtelmes est s kis szobá-
[mat betölti a csend,
Mikor megáll a munka s elhallgat a gépek kat-
[fogása,
Amikor a fáradt tagok pihenésre, enyhülésre
[várnak:
Akkor elismerem, hogy két énem van: egy erős
[és egy gyáva.

TÁJÉKOZTATÓ.

A-Régi Kaszinó könyvtára nyitva van a délelőtti
folyamán.
A Polgári Kaszinó könyvtára nyitva van minden-
nap d. e. 12 órától 2-ig.

Áthelyezés. A nagykarolyból áthelyezett
Schiftek Jenő csendőr kadét helyett Dapsi Kiss
Tibor helyeztetett át Debreczenből.

Meghívás. 10,005—1913. K. sz. Nagyka-
roly város képviselőtestülete tagjait 1913. évi
november hó 2. napján délelőtt 10 órakor a
városháza tanácstermében tartandó rendkívüli
közgyűlésre tisztelettel meghívja. Nagykaroly,
1913. október 27. Debreczeni, polgármester, —
Tárgysorozat: 1. Dr. Shönpflug Richárd virilis
jogon volt képviselőtestületi tag elhalálozásá-
nak bejelentése s helyette a sorrendben követ-
kező póttagnak rendes tagul behívása. 2. M.
kir. belügyminiszter ur 108,101—1913. sz. leírata
a rendőrség fejlesztésére kiutalt állami segély-
összeg felhasználása tárgyában hozott képviselő-
testületi véghatározat jóváhagyása tárgyában.
3. Vallás- és közoktatásügyi m. kir. minis-
zter leírata a Kosztra Ignác-féle alapítványi
oklevél jóváhagyása tárgyában. 4. Gróf Károlyi
Antalnak a város ellen idított perében hozott
m. kir. Curiai ítélet bemutatása. 5. A gazda-
sági ismétlő iskolai iskolaszék megszüntetése
bejelentése. 6. A legtöbb adót fizető városi képviselő-
k 1914. évi névjegyzékének megállapítása. 7. Az 1912. évi LVIII. t.-c. 19. §-a értelmében
új nyugdíj szabályrendelet alkotása. Ezzel kap-
csolatban a rendőrlégénység kérelme a nyug-
díjigény jogosult városi alkalmazottak közé le-
endő felvételök iránt. 8. Előterjesztés a városi
állatorvosi szolgálat ellátására vonatkozólag a
146—1913. kgy. sz. véghatározat D. 14. i.
pontja szerinti rendelkezés hatályon kívül he-
lyezése iránt. 9. A debreczeni kereskedelmi és
iparkamara kérelme, ipari továbbképző tanfolyam
segélyezése, illetve dologi szükségletének teljesí-
tése iránt. 10. Az állami polgári leányiskola
igazgatójának kérelme a 146—1913. kgy. sz.
veghatározat D. 2. pontjának oly módosítása
iránt hogy csak 16 m³ fa árának s felvágási
díjának megtérítésére köteleztessék szabad tü-
zifa használat ellenében. 11. Scheffler János és
társai a Kenderes-utca kinyitása ügyében. 12.
Szolomájer János és társai kérelme a Körtefa-
utcának köves uttal való kiépítése iránt. 13—17
illetőségi ügyek.

Hymen. Boczkó Gyula jolsva-tapo lezai
ág. hitv. evangélikus lelkész, eljegyezte Nagy
Erzsébet gazdasági és háztartástani tanítónőt,
Nagy Sándor állami tanító és ág. hitv. ev. kán-
tor leányát Nagykarolyból

Cimadományozás. A király Sprenger
Ferenc szatmárvármegyei segédtanfelügyelőnek
a tanfelügyelői címet és jelleget adományozta.

Eljegyzések. Nagy Elek helybeli közkör-
házi gondnok-ellenőr f. hó 26-án váltott jegyet
özv. Sarkadi N. Zsigmondnéval. — Kürthy
Károly helybeli ref. segédlelkész, vallásnár
eljegyezte Vida Gyula helybeli polgártársunk
leányát: Rózsikát.

Szemle. Lózsa Jenő helybeli csendőr-
szárnyparancsok f. hó 25-én a helybeli őrsön
szemlét tartott, mely alkalommal meglepéde-
sének adott kifejezést.

Rendőrtiszti tanfolyam lesz Budapesten
november hó 3-tól kezdődőleg 35 napos idő-
tartással. Városunkból dr. Falussy Alajos al-
kapitányt hívták be a tanfolyamra. Míg az igen
ambiciozus és tehetséges rendőrtiszt a tan-
folyamon lesz, ügykörét Demidor Ignác főkapitány
és Csorba Gyula alkapitány látják el.

**A nagykarolyi agarászverseny foly-
tatása** és befejezése e hó 22-én Mátészalkán
volt. A versenynek kedvezett az idő, mely szép
számu közönség érdeklődése mellett tartott
meg. Az agarversenyben az első díjat Gyene
István, a másodikat Jármly Miklós agara nyerte
el. A vadászversenyben az első: Jármly Elek,
a második: Gencsy Károly, a harmadik:
Streicher Andor, a negyedik: Németh Béla és
az ötödik díjat Kállay Szabolcs nyerte. A sik-
versenyben első lett Gencsy Károly, második
Jármly Elek és a harmadik Streicher Andor.

Értesítés. A Kölcsey-egyesület zenei szak-
osztálya f. hó 9-én vasárnap d. u. 6 órakor
a Kath. Legényegylet nagytermében zene-estélyt
rendez. A belépés tagoknak ingyenes, nem
tagoknak a jegy ára 1 K.

A nagykarolyi „Protestáns Társaskör“
igen tartalmas és szép emlékünnepekre készül
október 31-ének, a reformáció emlékének meg-
ülésére. Az ünnepély f. hó 2-án, vasárnap d.
u. 6 órakor lesz megtartva az egyet Petőfi-
utcai helyiségében, a következő műsorral: 1.
„Te benned biztunk eleitől fogva“, éneklő a
közönség. 2. Emlébeszéd, tartja Pálur István
ref. segédlelkész. 3. Szavalt, **4. Felolvasás:
Rédei Károly ág. ev. lelkész. 5. Szavalt: Kürthy
Károly ref. segédlelkész. 6. „Dicséret, dicsőség“,
éneklő a közönség. — Belépti-díj személyen-
ként 20 fillér.

Igazgatói megbízások. A vkm. Papp
Gyula áll. tanítót a nagynyíresi, Bozsó Istvánt a
patóházai, Gulyássy Győzőt a nagypeléskei,
Fórizs Mihályt a krasznaszentmiklósi, Makk
Istvánt a szamosdobi, Vass Károlyt a hagy-
másláposi, Gnant Istvánt a nagysikárlói, Szó-
rán Andrást a somkutpataki, Ille Pétert az
avasujfalusi állami iskola igazgatásával évi
200 korona élvezete mellett megbízta.

Új theológiai tanár. A dunamelléki ref.
egyházkerületi közgyűlésen dr. Kovács J. Ist-
ván szatmári ref. lelkész a budapesti theoló-
gián szervezett filozófiai tanszékre akadémiai
rendes tanárnak választották meg.

Husarak szabályozására vonatkozólag kö-
zöljük azt a követendő példaul szolgálható hirt,
mely a szatmári rendőrfőkapitány beavatkozás-
áról számol be. Szatmáron a rendőrfőkapitány
meghívása folytán folyó hó 20-án a hatósági
állatorvosok és több felkért mészáros jelenlé-
tében értekezlet volt a főkapitányi hivatalban
a husarak szabályozása tárgyában. Ezen érte-
kezleten megállapítást nyert, hogy a husarak
szabályozása ügyében hatósági beavatkozásra
szükség nincsen, mert sok mészáros az I-ső
rendű marhahúst 1 K 20 fillérért, a sertéshúst
1 K 44 fillérért árusítja, csak néhány mészá-
rosnál az I-ső rendű marhahús ára 1 K 52 f.,
a másodrendű marhahús ára 1 K 44 f., a ser-
tészus ára 1 K 60 f. Ezen értekezletből kifolyólag
a főkapitány határozatilag kötelezi a
mészárosokat, hogy a közönség által könnyen
elolvasható, szembetűnő módon jelöljék meg a
testrészenkénti hus árát, nehogy a közönség a
husrész és ár tekintetében tévedésben legyen.
— Mi nálunk bizonyára utána járna magától
a publikum az olyan kellemes tudnivalónak,
mely az olcsó hus árára vonatkozik.

Ujencválogatás. A fölösszámu ujoncok
kiválogatására, az új véderő törvény értelmében
minden törvényhatóságnak egy bizottságot kell
választania. Szatmárvármegye és Szatmár város
területére a bizottság elnökéül Ilosvay Aladár
alispánt, tagokul Hajdu Károlyt és Madarassy
József főszolgabírókat választották meg.

**A tartalékos tisztek továbbképző-tan-
folyama.** A tartalékos tisztek hadügyi erényei
nemcsak a köztudatban állanak gyenge lábon,
de a hadügyminiszter előtt is ismeretesek, mert
elrendelte a továbbképző-tanfolyamokat. Ilyen
irányu kurzus lesz felállítva Szatmáron is, melyre
a tudományszomjas és kevésbbé szomjas tartal-
lékos tiszteket berendelik.

**Országos állatvásárok vármegyénk-
ben.** November 3-án Nagykarolyban, 4-én
Aranyosmegyében, 5-én Nagysomkúton, 6-án
Erdődön, 11-én Krasznabélteken, Szamoskras-
són, 13-án Királydarácon, 14-én Erdőszádán,
17-én Mátészalkán, Nagybányán, 18-án Szat-
már-Németiben, 21-én Csengeren, 26-án Mész-
tőtfaluban.

A vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbítása. Sándor János belügyminiszter a Ház elé a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslatot terjesztett. A javaslat szerint a vármegye választott tisztviselőinek 1813. év végével lejárt hivatali megbízatása — a vármegyei közigazgatásnak küszöbön álló újjászervezésére való tekintettel — a törvényhozás újabb intézkedéséig, de legfeljebb az 1914. év végéig meghosszabbíthatik. A javaslat indoklása rámutat arra, hogy a jelenlegi vármegyei tisztviselők megbízatásának hatévi tartama 1913. december 31-én jár le. Tekintettel arra, hogy a vármegyei közigazgatás újjászervezése a kormány programjának egyik leglényegesebb pontja; hogy a reform előmunkálatai már folyamatban vannak és az erre vonatkozó törvényjavaslat előreláthatólag még ebben az évben, de mindenesetre a jövő év elején a törvényhozás elé kerül; tekintettel továbbá arra, hogy az újjászervezés során a vármegyei tisztviselők választási rendszerének további fenntartása — a kormány álláspontja szerint — kizártnak vehető; nem volna célja, hogy a vármegyei közönsége a tisztviselő választás izgalmainak, maguk a tisztviselők pedig ezen izgalmon felül a választások esélyeinek is kitévessenek akkor, amikor a közel jövőben a közigazgatás újjászervezésének, illetőleg ezzel kapcsolatban a kinevezési rendszernek életbelépésével a választott tisztviselők megbízatásának amugy is meg kell majd szünni és a tisztviselői állásokat a kinevezett tisztviselőknek kell majd elfoglalniuk.

Husarak. Nagy városoknak husáraiból állítunk össze egy kis tanulságos gyűjteményt. Ezen igazán nagy és nehéz viszonyok között élő városok is olcsóbb húst kapnak, mint mi. Az elsőrendű husnak magas árai ne tévesszenek meg, mert azok az egész állatból egy pár kilót tesznek ki, a többi mind olcsóbban megy el. — Vesepecsenye tisztán vagy csonttal: Aradon 3 K és 2:08 K, Pozsonyban 4 és 2:50 K, Kassán 2:60 és 1:62 K, Szegeden 3 és 1:60 K. — Leveshus legdrágább Aradon 1:80—1:60 K, legolcsóbb Szegeden 1:40 K. — A zsir legdrágább Kassán, hol 2 K, de a többi városokban 1:64—1:70 K-ig megy mindenütt. Szatmáron a vesepecsenye tisztán 1:69 K, csonttal 1:52 K, leveshus 1:28 K, III-ad rendű hus 80 fillér. — Az összehasonlítást a miénkkel, azt megteheti az olvasó.

Az időjárás. A Sirius jóslása szerint november 1-től kedvező, szép, enyhe napok várhatók, itt-ott esővel, sőt egyes helyekről ziváros esőt is fognak jelezni. November hó 8—10-én derűs napokra számíthatunk, melyek elég szépnek és kedvezőknek ígérkeznek. Általában azonban e hónap is elég szeszélyes lesz: nagyobb esők, éjjel fagyok és hó csapadék, illetve kisebb havazások várhatók. December kevés esőzést és havazást ígér, de sok ködben is lesz részünk, amely már november hóban is több helyen át fog vonulni; december hó 1—8-ig hideg idő, 8—12-ig nagy köd, 14—20-ig hideg idő, 22-től ködös, nedves idő, itt-ott hócsapadékokkal.

Jegyzőkongresszus. Az országos jegyzőkongresszusra, melyen a jegyzői fizetés rendezésére hozott törvénytervezetet fogják tárgyalni a szatmármegyei jegyzői kar kiküldötte: Komoróczy Jenő egyesületi elnök, győrteleki, Hadady József alelnök, tyukodi, Nagy István egyesületi főjegyző, érendrédi, Becsky György egyesületi jegyző, csomaközi, Rohay Gyula, mátészalkai, Komoróczy Péter, kapnikbányai jegyzőket és az aljegyzők képviselőit Bónis Károly aljegyzőt. A tárgyalás alá jövő fizetésrendezési törvénytervezet főbb vonásaiban a következő. A jegyzők (nagyközségi jegyző, nagy-

községi főjegyző, körjegyző) alapilletménye a község (községek) által természetben adott lakáson, esetleg lakáspénzen felül évi 200 koronánál, a segédjegyző (jegyzősegéd, aljegyző) alapilletménye pedig évi 1400 koronánál kevesebb nem lehet. Az e törvény életbelépéig rendszeresített jegyzői és segédjegyzői állások alapilletménye ott, ahol a jegyzői alapilletmény az évi 2000, a segédjegyzői alapilletmény pedig az évi 1400 koronát el nem éri, ezen összeg erejéig kiegészítetik. Új jegyzői állást csak évi 1400 korona fizetéssel lehet rendszeresíteni. A jegyző és a segédjegyző alapilletményét a fentemlített összeg erejéig rendszerint az állam egészíti ki. A jegyzők végleges vagy helyettes jegyzői minőségben egyfolytában eltöltött szolgálatuk után az állam részéről ötvenként 200 korona korpótlékban részesülnek. A korpótlék összege 1200 koronát nem haladhat meg. A segédjegyzők végleges vagy helyettes segédjegyzői vagy jegyzői minőségben egyfolytában eltöltött szolgálatuk után ötvenként az állam részéről 100 korona korpótlékban részesülnek. A korpótlék összege 600 koronát nem haladhat túl. A törvény rendelkezései a jegyzők által végezhető magánmunkálatokért és a jegyzők némely hivatalos működéséért engedélyezett szabályszerű díjfelszámítást, valamint a terhes átalányokat nem érintik. Az összes jegyzők fizetésének 2000 koronáig való kiegészítéséből az államkincstár terhelő rész összesen 1.736.405 korona, a jegyzők ötvenként ismétlődő, legfeljebb hat 200 koronás korpótlékára szükséges 1.208.600 korona az összes segédjegyzők fizetésének 1400 koronáig való kiegészítésére szükséges 759.334 korona, végül a segédjegyzők ötvenként ismétlődő legfeljebb hat 100 koronás korpótlékára szükséges 225.900 korona, az összes szükséglet tehát 3.929.235 korona.

Új állatbiztosító szövetkezet. Tichy Gyula gazdasági felügyelő hathatós közreműködésére Koltó községben f. hó 18-án 28 taggal állatbiztosító szövetkezet alakult. Elnökké egyhangulag gróf Teleki Jánost a község földesurát választották meg.

A szatmári vizsgálóbíró Holcman István váltóhamisító asztalos, helybeli lakos és Radványi Dezső festőművész, vizsgálati fogságát 1—1 hónappal meghosszabbította.

Mozimegnytás. A működését megkezdő Apolló mozgószínház első előadásán a legújabb fővárosi sláger darab kerül bemutatásra. A vállalkozó nagyfokú ügyességét mutatja, hogy a híres darabot, melynek címe: „Művészvér... könnyűvér”, még e héten Pesten játszoták és ma már a károlyi politikum láthatja. Egyenesen fővárosi kézből szerezte meg a vállalat, minden más városokat megelőzve, hogy a hozzája fűzött reményeket ezzel is valóra váltsa. A 2 felvonású dráma tartalma az hogy Felsing festőművész, ki nagy nyomorral küzd a sok koplalás miatt súlyos beteggé lesz. Talán el is pusztult volna, ha szomszédja, az öreg Heim apó és ennek Elza lánya meg nem könyörülnek rajta. Elza gondos ápolása mellett hamarosan lábba állt Felsing, és orvosi tanácsra Elza kíséretében falura ment. A két fiatal lélek hamarosan megértette egymást és nemsokára, mint férj és feleség mutatkoztak be a társaság elé. Felsingnek most végre jó ment a dolga. Képei magas áron keltek el, de a könnyelmű művészvér fellobogott benne. Megismekedett Walter Mercedes-szel egy szép színésznővel, aki annyira rabjává tudta tenni Felsinget, hogy feleségével többé nem is törődött. Elza látta mellőztetését és mielőbb még nagyobb vihar tört ki volna a házastársak között, elhatározta, hogy elhagyja kicsapongó férjét és visszatér apja házához. Ugy is tett és Felsing most, hogy újra szabad volt, nagyobb életkedvvel dobta magát kedvesével az élvezetek árájába. A féktelen tivornyázások kimerítették Felsinget. Megrokkant, dolgozni nem tudott többé, úgy mint azelőtt és koldusszegényen tért vissza abba a városba, ahol felesége tartózkodott. Az éhségtől és fáradtságtól kimerülten összerogyott az utcán. Elza sietett utjából segítségére. Hazavitte a férjét és — mint azelőtt — újra az ő gondos ápolása adta vissza Felsingnek nemcsak az egészségét, hanem a munka kedvét is. Elza megbocsájtotta a multat és újra boldog volt férje oldalán aki többé nem vágyott más asszonyok után. A dráma mellett még számos látványos film van műsoron.

Fűzvevessző vétel. Felhívjuk mindazokat, kiknek a kosárfonáshoz alkalmas, nemes fűzvevesszőjük van eladó, a mennyiséget az ár megjelölésével jelentsék be a m. kir. gazdasági felügyelőséghez Nagykarolyba.

Pótvásár Fehérgyarmaton. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Fehérgyarmat községben a szeptember 22-re esett, de meg nem tartott vásár helyett jövő hó 3-án pótvásár tartassék.

Durva cselekedetre ragadtatta magát két oláh pap. A dolog most jött napvilágra, ahogy a megsértett szamosvölgyi vasút igazgatósága az ügyességen feljelentette a két papot. Még a nyáron történt, hogy Marosán Pátrics koloznai oláh pap és Hosszu Romulus pribékfalvai papnövendék kővárhosszafalu védtöltésén sétára indultak. Mikor a Berszópatakon épült vasúti hidig érkeztek, ott az ör nem akarta őket átengedni. A két pap bizonyosan igen hevesen vitakozhatott egymással, talán éppen „nemzeti sérelmeikről”, mert teljes dühükkel támadtak a pályőrre és összeverték. A beadott orvosi látlet alapján megindult ellentük az eljárás.

Tüzek a vidéken. A mezőpetrii határban a gróf Dégenfeld József tulajdonát képező két hatalmas szalmakazal földig leégett. A kárt egy könnyelmű és vigyázatlan kis gyermek, a Korber József 11 éves fia okozta, ki a közelben, 10—15 lépésnyire melegedés céljából tüzet rakott. Ennek a paraszat vitte oda a szél. A kár 600 korona, mely biztosítás révén megtérül. — Reszegén a Jászróvszky Kálmán háza égett le. A tüzet a házban bérletben lakó Szilágyi György és neje okozták, mert a fából épült kéményt nem tapasztották be és ezen a helyen gyulladt ki a kémény s ebből az egész ház. — Október 23-án leégett Domahidán Turzuj Mihálynak 15 szekér nedvesen összerakott szénája. — Ezen esettel kapcsolatban nem lesz fölösleges tisztázni egy kissé azt a homályosságot, ami az ilyen nedves szénák kigyulladásának okát fedi. Tudjuk, hogy a nedves széna kigyul, de nehezen tudjuk elképzelni, hogy hogyan tud az a széna annyira felmelegedni, hogy ki is gyullon tőle. Amint rothad, pállik, ez meleget fejleszt, de ez a meleg még kevés egy tűz okozásához. Egyéb tényező játszik itt közre. Ugyanis, mint tudjuk, a rothadást, korhadást apró, szabad szemmel nem látható gombák okozzák. E gombák számos tulajdonságai között érdekes az, hogy egyesek világosságot, mások meleget sugároznak ki. Pl. a korhadó fa azért világít, mert a korhasztó gomba világító anyagot termel. A pálló, rothadó nedves szénában pedig olyan gomba üt tanyát, mely nagymennyiségű hőt fejleszt. Ez a hőséget fokozódik annyira, hogy végül lángra lobbantja a szénát.

A kegyetlen anya. Pribók Jánosné oláhkezesi asszony sokalván az istenáldást, ujszületett fiú gyermekét megölte. A szakállasfalusi esendőség letartóztatta az asszonyt, a szerencsétlen kis áldozatot a nagybányai járásbíró felboncoltatta.

Duhaj legények. Szakács Antal és Szakács Károly mérki legények Szabó Sándor ottani gazdálkodóval összetűztek és a boldogabb végén fogván botjaikat alaposan helybe hagyták, úgy, hogy Szabó hetekig nyomja az ágyat. Az ügyesség sulyos testi sértés büntette miatt emelt a legények ellen vádat.

Megvadultak a Báródy Ferdinánd szatmári hentes lovai és a kocsi hajtó Csepcsányi Miklós hentessegédet, aki a lovaknak utját állta, fellökték és az egyik ló úgy rugta fejen, hogy rögtön elborította a vér. A megvadult lovak az egész Deák-teret beszáguldozták és több sátrat feldöntöttek és összegázoltak.

A gyujtogató. A rendőrség elfogott egy Varga János nevű foglalkozás nélküli egyént aki f. hó 30-án este, mikor a Brancs Mihály kaszinó-utcai csütre kigyulladt, azelőtt egy pár perccel ment ki nevezett udvarból. A vizsgálat folyamatban van. Már jelentkeztek rá tanuk, akik más tüzeseteknél is látták az illetőt mekkülöben.

Kolera elleni védekezés! A kolerajárvány veszedelme ellen elsősorban a leginkább tiszta csira- és bakteriummentes ivóvíz élvezete által védekezhetünk. Mint ilyenek, különösen ajánlhatók a Schönborn Buchheim gróf féle uradalmi Polenai, Szolyvai és Luhi Erzsébet természetes tiszta égvényes ásványvizek, mert ezek állandó orvosi felügyelet mellett abszolút tisztán, mindig friss töltésben a modern higiénia követelményeinek megfelelőleg kerülnek forgalomba, de különösen most a kolerajárványra való tekintettel ezen vizek oly szigorú hatósági felügyelet és ellenőrzés mellett lesznek töltve, kezelve és forgalombahozva, hogy az biztos garancia arra, hogy ezen vizek élvezetével hathatósan védekezzünk a kolera ellen. Ezen vizeknek különösen most egy asztalról sem szabad hiányozniok. *Kapható mindenütt!*

Maholnap beköszönt hozzánk a tél. Hideg lesz s ilyenkor a jó télikabátra szükség van. Természetes dolog tehát, hogy Szilágyi György csomaközi lakos is akart magának egy jó téli kabátot szerezni és pedig minél olcsóbban. Szilágyi azonban oly szerencsés volt, hogy csaknem ingyen szerzett magának téli kabátot, még pedig olyan módon, hogy csupa „véletlenségéből” a Mituk Asztalos Ferenc fogasáról akasztott le egy kabátot. Rendőrségi nyomozás megállapította a tettest és átírt a csomaközi csendőrséghez, hogy a tettest fogja el.

Ellopták a dísznőját Sebők Gyula dohánybevéltő tisztnek. Az éjjeli dísznőhajtókra valaki az utcán rászólt, mire azok elszaladtak, így a dísznő megvan.

A csürbiró nagyujja. Gr. Teleki László kövárhosszúfalui gazdaságában Kozmuczsa Sándor csürbiró Kotyecz László bérest valami munka elvégzésével bizta meg. A béres duzzogva fogott a munkához, miért a csürbiró hátba vágta. A rosszindulatu ember erre vasvillával támadt Kozmuczsa. A többiek lefegyverezték s ezután látszólag nyugodtan végezte a munkáját. Egyszer azonban csak neki állt újból a bírónak s minthogy nem birt vele, dulakodás közben, dühében, leharapta a nagy ujját. A sérülés igen fájdalmas és soká fog gyógyulni.

Elfogott kivándorlási ügynökök. A vámfalui csendőrség elfogta Markovics Márton és Bernáth Mihály vámfalui lakosokat, akik fejenként 500 koronáért három avasi gazdát kiszóktettek Amerikába.

Hamis cigarettával árasztotta el Szatmárt valami ügyes csaló szövetkezet. Főleg a „Hykos” egyiptomi cigarettát gyártották, illetve hamisították közönséges magyar dohányból és az eredetnél jóval olcsóbban, de még mindig jó nyereséggel adták el a „saját töltésűt.”

Nagy Györgyné helybeli lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy zsebéből valaki elloptott egy pénzes tárcát. Hogy ki volt a tettes, nem tudja. De nem azért találták ki a rendőri intézményt, hogy az ölbe tett kezekkel nézze a békés polgárok meglapátását. A rendőrség tehát, kötelességéhez híven nyomozni kezdett és megállapította, hogy a tett elkövetése a Kanalas Györgyné lelkiismeretét terheli. Kanalasnét elfogták és kellő igazolás után elbocsátották.

Fizessünk elő a
„Nagykároly és Érmellék“-re.

ÉRMELLÉK.

Közegészségügyi bizottság. Érmihályfalva község képviselő testülete okt. 19-én tartott gyűlésén a közegészségügyi bizottság tagjaiul Grósz Bélát, Timkó Istvánt és Győri Istvánt választotta meg.

Halálozás. Nagy Gábor érmihályfalvai gazdálkodó képviselő testületi tag, október 24-én 65 éves korában elhunyt.

Az Iparos Otthon új tancsterme. Az érmihályfalvai ipartestület f. hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta egy új tancsterem építését. Mivel pedig a tancsterem az év nagy részében üresen állna, a közgyűlés elhatározta azt is, hogy a nagyteremben mozi előadásokat fog tartatni, a terem építését Katona Ferenc építő mester már meg is kezdte.

Tűz. Folyó hó 26-án éjjel leégett Sáska Zsigmond gazdálkodó háza.

A kolera megszűnt. Kedden éjjel 12 órakor Érmihályfalva község fel lett oldva a zárlat alól. A kolera veszedelme elmúlt. Csütörtökön már a heti vásár is megtartott.

A villany világítás munkálatai közelednek a befejezéshez. Ugy az utcai, mint a házi vezetékek már készen vannak. Jelenleg a dinamókat szerelik és remélhetőleg nov. 15-re teljesen elkészülnek vele úgy, hogy dec. 1-én már átt lesz adva a közhasználatnak.

KLEIN JÓZSEF

posztóáruháza NAGYKÁROLY, Deák-tér.

Megérkeztek az őszi és téli felöltők, férfi és tñu öltönyök, gácsi, brassói és gyapju szövet-ujdonságok.

— Legjobb minőségű árúk! —

Figyelmes kiszolgálás! — Intányos árak!

Hirdetmény.

Köztudomásra hozom, hogy a Nagy-károlyi Polgári Takarékpénztár részvénytársaság kérelmére nála zálogba elhelyezett következő értékpapirokat, ugymint:

1. 10 azaz tíz darab egyenként 200 azaz kettőszáz korona névértékű Dési leszámítoló banki részvényt szelvényeivel,

2. 5 azaz öt darab egyenként 200 K azaz kettőszáz korona névértékű Köz-ségi és körjegyzők országos bankja részvénytársasági részvényt szelvényeivel,

3. 10 azaz tíz darab egyenként 250 K azaz kettőszázötven korona névértékű

KIADÓ LAKÁS!

Vb. Vagner Lajos cég tulajdonát képező Fény-utcai házban

két teljesen modern uri lakás

valamint egy jókarban levő istálló 1913. november 1-ére bérbe kiadó.

Értekezhetni Dr. Vetzák Ede csödtömeggondnoknál.

Érmelléki hitelbank részvénytársasági részvényt szelvényeivel,

az ezen zálogtárgyakra adott kölcsönnek lejáratkori ki nem fizetése folytán a Nagy-károlyi Polgári Takarékpénztár részvénytársaság tanácsstermében 1913. évi november hó 11-ik napjának délután 3 órakor megkezdendő nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek egy tömegben eladni fogom.

Kelt Nagy-károlyban, 1913. évi október hó 28-ik napján.

Nemeslőthi Szabó Antal,
kir. közjegyző.

Vendéglő átvétel.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy DEBRECZEN, Csapó-utca 14. sz. alatt a Törő-féle „Csokonai” vendéglőt: átvetem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Gondoskodom tisztán italokról. Kezelt kitűnő, jó

Igazi jó házias magyar konyhám a VIDÉKI vendégek állandó találkozóhelyét biztosítani fogja.

BANKETTEK rendezését mérsékelt áron elvállalom.

Szíves pártfogást kérve vagyok kiváló tisztelettel
NAGY ÁRPÁD
vendéglős.

ÚJ ÜZLET,

hol minden áru a legolcsóbban lesz elárusítva:

1 mtr. finom gyapju női szövet	2:10 K
1 „ „ schifon és pamut vászon	—36 „
1 vég 23 mtr. cerna kanavász	9:50 „
1 drb. finom vászon női ing	1:96 „
1 „ „ len	6—
1 „ kézzel himizett párna huzat	2:70 „

Ezenkívül szörmeárúk! — Kötények.

Pongyolák, gyermek ruha és kabátok.

Harisnya, szőnyeg, nyakkendő, kézimunka stb. legolcsóbb áron kapható:

KERTÉSZ ÉS TÁRSA

cégnél
DEBRECENBEN, Piacz-u. 30. sz.
Dréherrel szembe.

AUTOMOBILOK

keveset használt, kijavítva,
1 évi jótállással 2000 K-tól. Javítások,
alkatrészek is jutányosan.

ZÁLOGHÁZBÓL

árverésen beszerzett kerékpárok, ékszerek,
vásznak igen olcsó árban szerezhetők be.
Cimünk e lap kiadóhivatalánál, valamint
Debreczenben, Csapó-u. 12. szám alatt levő
Hirdetési Irodában megtudható.

Vigyázz! Kékre festett kirakat! Vigyázz!

Most nagyon olcsón vásárolható!
Női kosztüm kelmék, női fehérneműk,
barchetok, vásznak, szőnyegek stb.

1 mtr. 120 cm őszi kosztüm kelme K	76
1 " " kiváló finom " "	1 70
1 " " széles tennisz flanel " "	34
1 " crepon minden színben " "	80
1 " 140 cm. angol utánc kelme " "	1 60
1 " " 80 " zsinór barchet " "	63
1 " őszi blouz kelme " "	32
1 drb. finom női ing madapolon " "	1 50
1 " fekete gloth alszoknya " "	1 06
1 " finom női hálókabát " "	1 60
1 vég 10 havasi 23 mtr.-s vászon " "	7 99

Ágygarnitúrák, hencsertakarók, fehér-
neműk. Rövidárúk. Selymek. Diszek.
Csipkék. Harisnyák. Paplanok, trikoárúk.
Mintás és selyem bársony 1 mtr. 1 kor. 50 fillér.
Visszamaradt nyári árúk stb.

MOLNÁR női-divat **Debrecen**
áruházában
Kossuth és Batthyányi-utca sarok.
A debreceni színházzal szemben.

MEGSZABADUL A GONDOKTÓL

ha egy szórakoztató hangszert hozat
WAGNER „Hangszer- király”-tól

Budapest, József-körút 15. (Telefon.) Hegedű, 16 drb. felszereléssel
12 kor. Türogató, billentyűkkel 16 kor. Amerikai Gítár citera, koták-
kal 16 kor. Családi hangverseny harmonika 16 kor. Mandolin vagy
Gítár 16 kor. Ebenfa fuvola 1 minőségű 16 kor. A milánói, párisi és
londoni kiállításon aranyérem és érdemkeresztet kitüntető. avitási
szakműhelyek! Fényképes hangszerrajzjegyék ingyen. avitási
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

== KIADÓ! ==

Vb. Wagner Lajos cég
csődtömegéhez tartozó
gr. Károlyi György-teri házban
**két utcai és udvari
szoba előszobával**
kiadó lakásnak, eset-
leg üzlethelyiségnek.

Értekezhetni:

DR. VETZÁK EDE
csődtömeggondnokkal.

TYUKSZEM,

bőrkeményedés, szemölcs 48 óra alatt
eltűnik a „CANNABIN” használata után.
Üvege 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három
üveg bérben 3 korona.

EXCELSIOR

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb-
és hónaljzadást. 1 doboz 1 kor., posta-
díjjal 1.40 kor. 3 doboz bérben 3 kor.

HIZLALÁ RA LEGALKAL MA AEB
40% phosphorsavat tartalmazó

TAKARMÁNYMÉSZ,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300
kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható
azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák,
ökrök és lovaknál 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig
elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérben.
Kapható mindenütt. A hol nem lenne raktá-
ron, megrendelhető utánvétellel vagy a pénz
előzetes beküldése mellett a készítőnél:

Dr. FLESCHE „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Polenai-gyógyviz

dus bór és lithiumtartalmu
: természetes ásványviz. :

Különleges szer gyomorhaj esetében.
Kitűnő ízű igen üdítő ásványviz, bor,
cognac, szörp vagy citromsavval vegyítve.
Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Szolyvai-gyógyviz

természetes égvényes ásványviz.

Különleges szer gyomorhaj
: es köszvény ellen. :

Orvosi szaktekintélytől legmelegebben
ajánlva különösen **köszvény, hólyag és
vizeleti szervek** bántalmánál, **cukor-
betegség, epekö és gyomormegbetegé-
déseknél.** Bor, cognac vagy citromsav-
val vegyítve igen üdítő ital.

Kapható minden fűszerkereskedés, ven-
dégelő, kávéház, gyógyszerár és drogu-
ériában. 1913-10-16

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható droguériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban,

Ne tessék elfogadni

kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha
nincs rajta az eredeti és egyedül valódi, **de
sokszor utánczott JOHANN MARIA FRANIA** Gegen-
über dem Rudolfsplatz. Akkor sem szabad
elfogadni helytelen és utánczott kölnivizet, köl-
niviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt
jelzett **eredeti készítmény** nem volna kapható
az Ön lakhelyén, mert a **világhírű cég** magyar-
országi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN

Budapest, VIII. ker., Szigetvári-ut 16. szám.

Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli
hol szerezhető be az eredeti minőség.

Hirdetések

jutányosan

felvétetnek!

Régi arany és ezüst tárgyakat legmagasabb árban veszek és becsérellek.

WEISZMANN JAKAB

ékszerész es órász

Nagykároly, Deák-ter 4. (Spitz-ház.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:
pontosan szabályozott
zsebóráit, ugymint omega,
zenit, sveiczi preciziós órákat
állandóan raktáron tartok.
(Inga fali és ébresztő órák.)

Mindennemü arany és ezüst
tárgyak a kir. fémjelző hi-
vatal által fémjelezve.

Brillians és gyé-
mánt tárgyak
rendkívül olcsó
árakon.

Optikai cikkek legjutányo-
sabb beszerzési forrás.

Kedvező részletfizetés.

Minden nálam vásárolt és
javított órákért kezességet
vállalok.

